

HEJÉRMEGYELI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
 2 1/2 óra 2 K | 1 óra 2 50 K
 1 évre 24 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felölös szerkesztő: Hajós József.

Szociáldemokrata röpirat.

Sok ezer példányban röpköd városainkban egy szociáldemokrata röpirat, amelynek címe: „Jezsuita népbolondítás vagy: a keresztényszociális néppárt alapelvei.”

Röviden végzünk ezzel a kis öklendezéssel. Egy cseppet sem veszedelmes a dolog, ne tessék föle megijedni. Beesületére legyen mondva, csak a papokat bántja, az evangéliumról ellenben illő tisztelettel szól és ezt minden igazi pap vigasztalással vesszi tudomásul. Elvégre mi papok hibázhatunk, mi is emberek vagyunk és mi miattunk senki ne vessze meg a krisztusi igazságot, amely a szabadság, egyenlőség, testvériség alapvető törvénykönyve s csak az emberi gyarlóságon múlik, hogy a földön a krisztusi eszmény csak lassan közeledik a megvalósuláshoz. De kérjük a szociáldemokrata testvéreket, hogy ne csak itt keressék a hibát nálunk, hanem a maguk körében is. Nem a papok, hanem a világiai a főbűnösök abban, hogy oly kevés szociális igazság és szeretet van itt a földön.

Ma már nem lehet a magyar munkásnépet azzal félrevezetni, hogy a keresztényszociális néppárt atyja a népcsalás. Ezt az sem hiszi el, aki a néppártot nem ismeri, aki pedig ismeri, az csak haragszik ezért az otromba hazugságról. Az sem igaz, hogy a néppártot a nagypapok, meg a magnások csinálták és tartják fenn, hiszen éppen az az egyik keserűsége a néppártinak, hogy a főpapok támogatását nem sikerült megnyernie. Egyetlen néppárti magyar püspök most: a mi szeretett főpásztorunk, a szociális lelki és demokratikus érzésű Prohászka Ottokár.

Nem is az egyházi nagybirtokokat védi a néppárt, hanem az evangéliumi igazságot, a birtokról pedig csak azt tartja, amit a röpirat is bevall, hogy kell, mert az igazsággal, magával „még egy pár talpalást sem lehet csinálni”, már pedig az egyháznak nemcsak cipőfőzősége a leendője, hanem tízezernyi népiskola, 62 középiskola és számtalan népjóléti és kulturális intézmény fenntartása is az ő kötelessége.

Azt mondják a szociáldemokrata vezetők ebben a röpiratban, hogy a főurak és papok sajnárgatták, nyuzták, botozták, mésszárolták, vérbe fullasztották, az emberi jogokból kirekesztették, a dolgozó népet. Hát ezt így soha senki nem tudja a papokra rábizonyítani, mert ez

soha meg nem történt. Ha akadt egy-egy Judás, hát tisztelettel kérjük azt ne kenjék ránk. Amlók „még” a szociáldemokrata táborban is akadnak. Ha Krisztus óta volt valaki, aki a dolgozó néppel együtt volt boldog, vagy vele együtt szenvedett és érte tett valamit, az a dolgozó nép papja és püspöke volt. Ami pedig a munkások 8 óras munkanapját, aggkor, betegségi és balesetbiztosítását, nyugdíját, választójogát ami a leszerelést, a fogyasztási adókat, a nagybirtok reformját és a strájkot illeti, legyenek nyugodtak szociáldemokraták: Krisztus Egyháza és a néppárti sohasem áll utjukban egyetlen igazságos követelésüknek. Ne okoskodjanak, ne pocékolják erejüket, puskaporukat ez ellen az Egyház ellen. Ezen az Egyházon nincs követelni valójuk, csak azokon, akik erre az Egyháza nem hallgatnak. Ez az

Egyház már 1900. év óta egyházió bünnel tanítja kis katechéban is a munkások béreinek viszszaállítását. Hiába mesterkednek önök, itt nyitott kapukat döngögetnek és nincs köztök másban lényeges eltérés, mint a világnézeti dologban. Hasztalan uszítanak a vallás ellen. Ma már csak megsértik a modern fölvilágosodott munkást azzal, ha el akarják vele hitetni a tudást a naiv rágalmat, amit a röpiratukban írnak.

Végül a legjobb hivatalos számadatokkal világítják meg, hogy mit tesz az egyház a kultúráért. A kormány által nemrégiben közölt adatok szerint a magyar katolikus egyház a főpapok és szerzetesrendek által alapított iskolák által a közművelődés emelésére eddig 68 millió 809.792 koronát tett le és fenntartásukra 14 116.744 koronát áldoz évenként. A statisztika szerint: középiskolákban fekszik 33.262.567 K, két jogakadémia alapítási költsége 400.000 K, 31 hitudományi főiskola alapítási költsége 8.100.000 K, felső leányiskolák alapítási költsége 578.235 K, 42 tanítóképző alapítási költsége 5.040.000 K, polgári iskolák alapítási költsége 10.440.000 K, népiskolák kegyuri költsége 14.000.000 K, összesen 66.809.792 K. A fenntartási költség évenként a következő összeget emészt fel: a középiskoláknál 6.227.044 K, 2 jogakadémianál 200.000 K, 31 hitudományi főiskolánál a szeminariumokkal 1.560.000 K, 42 tanítóképzőnél 1.260.000 K, a polgári iskoláknál 2.610.000 K a népiskoláknál 2.100.000 K összesen 14.116.744 K. Ide megy tehát az a sokat irigylet egyházi vagyón.

HIRLEK.

— Szociális est. A ker. nők szövevényében péntek este előadás lesz. Az előadást Rexa Rezsóné tartja.

— A limanovai csata emléke Fehérváron. Ismételten közöltük, hogy a mi 10-es huszáraink a dícsőséges limanovai csata emlékére Fehérváron művészi kivitelű szoborművet óhajtanak felállítani és e célra a várostól a megyeháza előtti térségen kértek helyet. A tanács ma foglalkozott a huszárezred kérelmével, elvben kimondotta, hogy vannak a legkézségesebb örömmel tesz eleget, szüküségnek tartja azonban, hogy a szobormű készítője, Kallós Ede, a hírneves szobrászművész írásban indokolja meg, hogy miért tartja egyedül alkalmasnak a jelzett helyet.

— Megyéspüspökünk valószínű hűs titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából a város tisztikara, tanácsa és törvényhatósági bizottsága a legnagyobb örömmel regodja meg az alkalmat, hogy a város kiváló díszpolgára iránti mélyeség és nagyrabecslését kifejezésre juttassa és péntek d. e. 11 óra körül a polgármester vezetése mellett különdíszgölgög fog tisztelegni a püspöknel, hogy őt kitüntesse alkalmából ádvözdölje.

— A németek Amlens közelében. A „Neues Wiener Tagblatt” zürichi jelentése szerint a német csapatok már csak két és fél óra járásnyira vannak ettől a várostól. Két nap óta Amlens a német nehéz tüzérség lötvölőében van, ezenkívül Doullens és St. Pol fontos vasúti csomópontok is a német ágyútűz körzetébe esnek. Mind a kettőt a német ágyúk negyven kilométernyi távolságból lövik.

— Az oláh béke aláírása tíz napon belül várható. Osztrák parlamenti körökben úgy tudják, hogy a buharesti békeszerződés aláírása után, ami tíz napon belül várható, a központi hatalmak külügyi képviselőitének vezetői Berlinben fontos tanácskozásra gyűlnek. Erre a tanácskozásra természetesen Czernin gróf maga is Berlinbe utazik.

— Közéletmezzsi bizottsági ülés volt ma délelőtt 11 órakor. Kovács A. Sándor tanácsos elnökölte att. A közéletmezzsi miniszternek a rekvirált 890 sertés sörög beszállítására vonatkozó rendelet foglalkoztatja a bizottságot. Elhatározták, hogy a főispán vezetésével egy különdíszgölgög memorandumot fog átnyújtani a közéletme-

zzsi miniszternek, melyben a szerléseinek a várostra nézve méltányosabb átadási módozatokat fognak előterjeszteni.

— Adomány. Gróf Zichy Gyula öngyméltósága pécsi püspök úr, a Kath. Háziasszonyok Cseléd Otthona javára, 100 koronát adományozott, melyért az egyesület nevében halás köszönetet mond: özv. Szűcs Kálmánné pénztáros.

— Az öreghegyi hegyközség költségvetése. Az öreghegyi hegyközség közgyűlése megállapította a hegyközség folyó évi költségvetésvezetést és azt jóváhagyás végett beterjesztette a tanácshoz, illetve a tanács utján a közgyűléshez. A költségvetés 13137 kor. 45 fillér szükségletet mutat, amely fedezetet talál a 7729 októly és 91 négyzetöbnyi szőlőterület után 1 K 70 fillérjével kivetendőt járulékból. A tanács a költségvetést pártoló javaslattal terjeszti a közgyűlés elé.

— Hivatalhelyiség változtatás. A városi gazdasági munkabizottság a Szögény-házból a tüzoltó lakatanyába költözteti.

— Mérgezett paprikát árulnak Fehérváron. A paprikát ország szerre hamisítják, és mint megállapítást nyert, különösen barium sóval és barium lakkal. A barium só igen veszedelmes mérég amelyből kis adag elég a legkomolyabb következmények előidézésére. A városi vegyvizsgáló állomás hivatalos jelentése szerint Fehérváron a vegyvizsgálásra került 11 paprikaminia közül 9 volt hamisított és pedig leginkább barium lakkal. Hogy ennek milyen természetű a mérgező hatása, az még teljes bizonyossággal nincs megállapítva, de kétségtelen, hogy az emberi szervezetre feltétlenül káros Dr. Bierbauer Viktor t. főorvos előterjesztést tett Ságó Lajos rendőrfőkapitánynak, amelyben — tekintettel a szemérmellenlő elterjedt paprikáhamisításokra és arra a veszedelemre, amely ez által a közegészséget fenyegeti, a — legérellyesebb intézkedéseket kéri a paprika hamisítások megakadályozására és a hamisított paprika forgalomba hozatalának lehetlenné tételére.

— A városi jéggyár üzembelyezése. Dr. Bierbauer Viktor városi főorvos előterjesztést tett a batósággnak, amelyben, tekintettel arra, hogy az elmúlt télen megfellelő mennyiségű természetes jég termelése és elraktározása nem volt lehetséges, sürgős intézkedést kéri a városi jéggyármű üzembelyezése iránt. A városi mérnöki hivatal, illetve László Pál városi gépészmérnök már minden intézkedést megtejt a jéggyár üzembelyezése érdekében, a gépeket rendbe hozta, gondoskodott a szükséges vegyi szerekről, úgy hogy a jéggyár bármely percben felveheti üzemét.

Ujabb betörési kísérletek. Tegnap éjjel Schön-Márkus György utca 1. sz. alatti szociálistáiba akartak betörni. Lelecszítették az üzletajtó zárait, de be nem hatolhattak az üzletbe, mert megzavarták munkájukat. Varga László tűzoltó a laknyájában figyelmessé lett a zajra, kiment az utcára, hol két katonát látott ácsorogni. Varga nem tudván a zaj okát, a két katonát megszólította nélkül hagyta eltávozni. Ugyanczen jelenen a Berényi uton Klein Mór szociálistáéket és maglárját is ki akarták fosztani, de itt is a zárok kifeszítése után — valószínűleg — valaki által megzavarta — jobbnak látták kerekét oldani. A rendőrség erőlyesen nyomoz a betörők után.

A pápa a tuberkulózis hadifoglyokért. A pápai udvar főhivatalosa, a Romában megjelenő Osservatore Romano közli azt a hivatalos iratot, amely az és kir. köada hadügyminiszerium válaszáat tartalmazza a pápának a tüdőbeteg hadifoglyok hazaszállítását szorgalmazó akciójára vonatkozóan. Az érdekes akta hangoztatja, hogy az osztrák és a magyar katonai igazgatóságok közötti tárgyalások kivánásait és hozzájárul ahhoz, hogy a tüdőbeteg hadifoglyokat minden ellenszolgáltatás nélkül visszaszállítsa hazájukba. A hadügyminiszerium már elrendelte, hogy a hazájukba visszahelyező ilyen olasz hadifoglyok számára haladéktalanul különvonatok álljanak rendelkezésre és hogy a tüdőbeteg hadifoglyok első szállítmánya a hó (valószínűleg március) 23-án indítással utnak, anélkül azonban hogy az olasz királyi kormánytól bármilyen néven nevezendő kompenzáció kívánatának. Végül azt a reményét fejezte ki hogy a pápa az Olaszországban levő osztrák és magyar hadifoglyok iránt is hasonló atyai jóindulattal lesz, aminek már annyiszor jelelté adta.

A Hangya hárommillió alapítványa a többtermelésért. A „Hangya” fogyasztási szövetkezet huszesszandós fenállását azzal tette emlékeztetőre hogy három millió koronát adományozott olyan célokra, amelyek a többtermelést szolgálják. A Hangya hárommillió alapítványa célja lesz: a magyar föld termőerejét erősíteni és a magyar gazdaságsadalomnak teherviselését megkönnyíteni. Kicsi kezdetből nőtt nagyra az ország legnagyobb fogyasztási szövetkezte, amely husz esszandó alatt behálózta az országot fiókjával és letomptolta az árúszóra visszaéléseit. Nagy gazdasági érdekek fűződnek ennek az akciónak a sikeréhez és mindenesetre kívánatos lenne, ha a Hangya nem allana egyedül az akció tüvonalában. Oda kell állani mindazoknak az intézményeknek, vállalatoknak, amelyek az ország vagyonosodását, az ipart, a kereskedelmet egyaránt új meg új erőforrásokhoz juttatja. Ne maradjon egyedül a Hangya fejedelmi hagyomány, kövessék áldozatkészségével összefogva az ország közgazdasági érdekei iránt tartozó kötelességgel, termékenyítse meg az ország áldást hozó földjét és így enyhítse meg azoknak a terheknek elviselését, amelyeket a háború a békeidők számlájára írt elő.

Talált imakönyvet hoztak szerkesztőségünkbe Horváth János névvel. Tulajdonosa átveheti a nyomdában.

Elszállítják a párisi gyermekeket. Jelentik Párisból: A párisi községtanács ülésén önkéntes szüneteket tettek a gyermekek, öregek és betegek ellátására, ha a németek folytatnák a város állandó lövetését.

Szept. májtot pórszentelésiállatosság ápolására biztosításra szer a „Korona” (ezelől Crème de Laktine), mely párszod használat után az arcbánsorimárává és hófehérré teszi. Egy kis tégely 2 K. Nagytégely 4 K. A tégelyeket 20 fillérért visszaveszi. Kapható: Szűts Róbert gyógyszerárában.

Székesfehérvári közp. szeszifőző szövetkezet irodáját Távirdu-utca 6. szám alá helyezte. Telefon 287.

Bizalomnyilvánítás.

Dr. Holly Géának, a székesfehérvári függetlenségi és 48-as kör és párt elnökönek közgazgatási bizottsági taggá történt megválasztásából kifolyólag kezdetben a választást intéző pártvezetőség, majd később a kolportált választási visszaélések vádjának visszautasítása körül dr. Holly Gézát többrendbeli támadás érte. A székesfehérvári függetlenségi és 48-as kör választmányja szűkségesnek találta, hogy ezen támadásokkal szemben állást foglaljon és elnökével szemben bizalmának kifejezést adjon. Evégből a kör i. évi április hó 2-án Tóth Arthur a kör tiszteletbeli-elnökének elnökölete mellett ülést tartott, amelyen a választmány tagjai megszólván teljes számban megjelentek. Az elnök röviden ismertette a választmányi ülés célját és tárgyát, felkérte dr. Csöppentzky Mihályt, az ügy előadására. Dr. Csöppentzky Mihály a kör elnököre ismertetővén az ügyet a következők határozati javaslatot terjesztette elő:

A székesfehérvári függetlenségi és 48-as kör választmányára dr. Holly Gézát, a kör és a székesfehérvári függetlenségi párt elnökét közgazgatási bizottsági taggá történt megválasztása alkalmából üdvözlő és egyuttal azon támadásokat, melyek ellene ezen választásból folyólag intézettek, a legnagyobb mérvben elítéli. Dr. Holly Géza közéleti tevékenysége iránt a legnagyobb bizalommal viseljük, ragaszkodásáról s a legmesszebb menő támogatásáról biztosítja, eddigi működéséért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz s felkéri, hogy tekintettel a megnyilvánult bizalomra, további közéleti működésében semmiféle támadás el ne kedvezjen és továbbra is legyen a közérdeknek ép oly támortibatlan harcosa, mint eddig volt.

Az indítványhoz dr. Szára Gyula dr. Nagy Zsigmond és mások lelkes hangon szóltak hozzá, mely felszólalások után az indítvány egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadtatott azzal, hogy arról dr. Holly Géza elnököt jegyzőkönyvi ivonaton értesítik.

Nyiltér.

Nyilatkozat.

Dr. Holly Géza eleni lovagias ügyem befejezéséről megbízottaim alábbi levélben értesítettek:

Kedves Barátunk!

Megbízásodból f. hó 12-én eljártunk dr. Holly Géza ügyvéd uná, hogy, a f. hó 16-án postán küldött levélben foglalt sértésekről nevedben lovagias elégtételt kérjünk.

Dr. Holly Géza ur megbízottaként dr. Csöppentzky Mihály és dr. Krausz Zsigmond urat nevezte meg.

Előterjesztettük, hogy a levélben dr. Holly Géza ur által használt kijelentések minden előzménytől függetlenül határozottan sértő célzatuk és annyira feltétlen sértést tartalmaznak, hogy nevedben minden magyarázattól függetlenül feltétlen elégtételhez kell ragaszkodnunk és felkérjük dr. Holly ur megbízottait a határozott nyilatkozattételre.

Dr. Holly ur megbízottai felhívásunkra kijelentették, hogy miután te a hír forrását megnevezni nem akard, az ügyet lovagias uton való tárgyalásra alkalmasságunk nem tartjuk.

Fentiek dacára sem akartuk a lovagias elintézés lehetőségének utját elzárni és annak elbírálására, vajjon ezen ügyben feltétlen lovagias elégtételadásnak helye és szűksége fennforog-e vagy sem, párbajbírósgot hoztunk javaslatba.

Dr. Holly Géza ur megbízottjai erre kijelentették, hogy párbajbírósg döntését célzó javaslatunkra érdemben csak akkor tudnak nyilatkozni, ha a f. hó 18-án megtartott tárgyalásokról felvettünk számdékokt és teread sértő vonatkozású jegyzőkönyvet az általuk kívánt tartalommal fel is vesszük és mi is aláírjuk, míg ez így meg nem történik felénk nevedben nyilatkozatot nem tesznek.

Ezek után ezen ügyet részéről a lovagias szabályai szerint befejeztünk nyilváníjuk, szívélyes baráti üdvözléttel:

Székesfehérvár, 1918. márc. 24.
dr. Hajós Rezső s. k.,
dr. Steiner Jákó s. k.

Ezen kivonatban közölt levél tartalmából vonta le a legutóbbi nyilatkozatomban foglalt következtetéseket. Dr. Holly Géza a bírósághoz fordult. Nyilatkozatára válaszulul céltalannak tartom. A bíróság előtt állításaimat igazolni fogom.
Kovács A. Sándor.

M o z i.

Az Apolló igazgatósága közli:

Jobbra én — balra te! Ez a címe az Apolló színház péntek-szombat-vasárnapi ujdonságának, mely a legkacagatóbb vígjátékok egyike, amit kinematografiában eddig produkáltak. A darabot Julius Horst „A kék egér” híres szerzője írta. A felirásokat Karithy Frigyes látta el. A pompás vígjáték alapötlete az, hogy a házasság boldogságának titka mindkét részről négy-négy hetes szabadság, hogy azután a szabadságon csalódott házastárs kettőzött együgdésséggel térjen vissza otthonába. Kacagató bonyodalmak és jelentelem egymást követik. A fészereplők között két legkiválóbb bécsi

komikus, továbbá Szalkay Lajos is találjuk. Előadások pénteken és szombaton fél 7 és fél 9 órákor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor. Rendes helyárak.

Az Uránia igazgatója közli:

Hypokrites. Az Uránia péntek, szombat és vasárnap másoron egy olyan film szerepel, amelyről csodákat beszéltek azok, akik a bemutatón látták. Ezt a képet valóban igazított érdeklődés előzte meg és méltán. A témája ujszerű és mélyenható, igaz és emberi, egyes jeleneteinél szinte saigo erőszakossággal lelkünkbe markol. Az amerikai filmszénészet e film megjászásánál valódi mesterművet alkotott. A pótműsoron egy remek 2 felvonásos vígjáték is szerepel, címe: „Ölénsége mulat.”

Köhögés ellen kitünően bevált háziszer a Störk-pasztila. Egy doboz ára 1.50 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly királyi téri gyógyszerárában.

APRÓHÍRDETESEK.

Apróhírdetéseket 10 szöveg 1.50 kor, azontfelül minden szóért 10 fillér fizetendő.

Hivatalszolgálat teendőkre alkalmas fiu vagy leány azonnal felvétetik. Hadbiztosítási iroda Általános Bank épületében.

Egy bolhileány felvétetik. Kamel, virágüzletében.

Egy ló és egy borjas tehén eladó. Sörpince u. 38.

Kitünő házi koszt kapható, Simor utca 34.

Nagyobb mennyiségű tölgytákarót ajánlhatunk tagyainknak. Előjegyzéseket a hivatalos órák alatt elfogadjunk. Székesfehérvári Hitelszövetkezet.

Ruhafesték, minden színben, kipróbált jó minőségű, csomagja 50 fillér. Kereskedőknek 300 csomag K 94 — frankó utánvételű szállít Friedmann Flernann, Szatmár, Deák tér 68.

Urania-színház

Péntek, szombat, vasárnap, április hó 5, 6 és 7-én:

Hypokrites.

Mese az igazságról 4 részben.

Amerikai film szenzációs felvételekkel.

Remek kiegészítő műsor.

Előadások fél 7 és fél 9 órákor.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Rendes helyárak.

Apolló-színház.

Péntek, szombat, vasárnap, április hó 5, 6 és 7-én:

„Jobbra én, balra te”

Julius Horst („A kék egér” szerzője) 4 felv. vígjátéka

Főszereplők Werbeizk Gizella

Becker Frigyes, Szalkay Lajos,

Mattyasovszky Ilona.

Kiegészítő műsor.

Előadások fél 7 és fél 9 órákor.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.